

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING
FÖR SVENSKA MISSIONSFÖRBUNDETS YTTRE MISSION

UTKOMMER DEN 1 OCH 15 I VARJE MÅNAD

1 aug. 1916.

REDAKTÖR: J. E. LUNDAHL

N:r 15. Årg. 34.

Inför skördefältet.

Text: Matt. 9: 36—38.

Tal vid yttre missionens fest i Immanuelskyrkan 1916.

Av *Gust. Mosesson.*

Olika personer betrakta folkskarorna på olika sätt. Politikern ser i dem väljaremassorna, vilkas röster han bör lyssna till, vilkas röster han behöver. Affärsmannen ser i dem sådana, som kunna producera eller kunna handla. Krigaren ser i dem folkmaterialiet. Är han hård, betyder deras nöd eller deras fall litet för honom. Historien berättar, att Napoleon Bonaparte en dag gick över ett fält, där hans härar hade vunnit en seger, men på fältet lågo 30,000 fallna fransmän. Då sparkade han till ett av liken och sade till sina närstående: »Småväxt folk det där.»

Jesu blick faller också på folkskarnorna. Vad känner han, när han ser folket? Gud, att det gäves mig fattige, att säga det, men framförallt att känna det. Har du i ett hem sett, när det har legat ett barn döende och mor har stått vid den lilles läger, läkaren har stått bredvid och mor har gripit kramp-

aktigt tag i läkarens händer och ropat: »Snälle doktor, snälle doktor! Rädda, rädda mitt barn! Har du sett det? Då såg du en svag bild av, vad som rörde sig i Jesu hjärta, när han såg folkskarorna, såg en hungrande, en döende värld framför sig. Han betraktade icke detta folk kallt, likgiltigt, utan med den allra djupaste sympati och kärlek. Och allt hans inre kom i rörelse. Den, som av Fadern har fått all makt i himmelen och på jorden, han kände sig i den stunden, såsom om han hade varit alldeles vanmäktig. Han ser sig ångestfullt omkring på sina lärjungar och det springer fram en innerlig, varm bön ur hans hjärta. Han känner: här är för litet, att jag själv har givit mig ut. Här är för litet, att med dessa gå in i arbetet. Han manar lärjungarna att vända sig till den Fader, vars uttryck Jesus var, och han säger: Skörden är mycken,

arbetarna äro få. *Bedjen* för den skull skördens Herre, att *han driver ut arbetare i sin skörd.*

Vi som samlats här i dag äro ett missionsfolk, och den frågan får icke avvisas av någon missionsvän: Hur betraktar jag folkskarorna? Är det sant, att vi äro Jesu lärjungar, så måste också detta vara ett kännetecken på oss, att vi äga något av det innerliga medlidande, som Jesus hade för folket. Och vi må mäta sanningen av detta vårt lärjungaskap med den iver och nitälskan, som finnes i våra hjärtan, att människor skola frälsas. Huru vidgar sig icke åt varje håll vårt arbetsfält. Huru oändligt stor är icke skörden! Huru få äro ej arbetarna! Var och en, som har varit med en smula i arbetet, vet, huru behoven växa på alla områden, fälten vidgas, uppgifterna förstoras, problemen invecklas allt mer och mer. Gud förbjude, att här skulle vara någon, som säger sig ha gått in i detta stora, väldiga arbete men bär den domen över sig, att han är en lätting, när han står inför missionens alltjämt växande krav.

Skörden är mycken här hemma. Våra predikanter och övriga, som stå i ledningen av arbetet, betyga allesammans, att de arbeta hårt. Ville de ock stundom vila och kände de det också som en bjudande plikt att skona sig en smula för att icke slita ut sig i förtid, så fråga de sig, hur det skulle kunna gå för sig. Jag var för några dagar sedan hemma, och min gudfruktiga mor berättade, att i min hemtrakt — och den hör icke till de andligt vanlottade — hade det en afton varit ett möte, och först när klockan var 12 eller halv 1 gick predikanten hem,

sedan han hade predikat, men först efter den sena timmen kom en, som icke på länge, länge hade fått höra Guds ord, springande till mötet. Hon hade först då kunnat komma ifrån. När hon fick höra, att predikanten redan hade gått, så grät hon bittert, ty hon hade längtat så efter att få höra Guds ord. Skörden är mycken. En av Missionsförbundets missionsarbetare i hemlandet berättade mig för några dagar sedan, att han varit i en by i vårt land, där det på 15 år icke hade varit någon präst eller predikant och förkunnat evangelium, och där de icke på sju år haft skola. Skörden är mycken.

Vår blick går ut över de stora hednafälten. Huru oändligt stor är icke den uppgift, som väntar på oss där. I den tid, som vi just nu genomleva, när vårt Sverige är ett av de få kristna länder, som har genom Guds ousägliga nåd förskonats från att dragas in i krigets virvel, känna vi, huru just i denna tid de uppgifter, som ha blivit oss förelagda, ha blivit så oändligt mycket större, än de någonsin tillförne varit. Säg icke, att vi ha nått yttersta gränsen av vår förmåga. Huru skola väl de länder, som förut kunnat bära upp en mycket stor del av missionsverket, England och Tyskland, sönderslitna av krig och nedtyngda, som de sedan komma att bliva av statsskulder, som komma att föra dem nära nog till randen av deras yttersta förmåga, sedan kunna fortsätta med dessa missionsuppgifter? Förstå vi icke då, att Gud väntar något av oss, som ha fått sitta i hägnet av hans nåd och frid, och inhösta andliga — somliga lager bland oss — ekonomiska väl-

signelser, mer än tillförne. Märka vi, att dimmorna höjas, huru fälten vidgas? Vi stå inför ett oändligt mycket större skördefält än någonsin. Skörden är mycken, men arbetarna äro få.

Men såsom vår Frälsare icke först går ut i arbetet eller nu, överväldigad av sin nitälskan först kastar ut lärjungarna i arbetet utan först beder och manar lärjungarna att bedja, så vare vår första uppgift — och Gud vare tack, att den föreligger oss — att lyfta våra händer och våra hjärtan till honom, som är skördens Herre, och anförtro våra angelägenheter åt honom. Det är oss givet att bedja. Det behöver icke sägas här i dag, att ingen kan med bön ersätta det arbete, som Gud väntar av honom, men må det vara sagt klart och tydligt: Gud väntar, att det arbete, som vi utföra, skall vara buret av ett sådant intresse, som manar oss att först av allt bedja. Om alla de arbetare, som vi behöva på de olika fälten, gäller det, att envar skall vara utsänd i detta arbete av skördens Herre. Vi behöva många gåvor, men vi behöva framför allt sådana gåvor, som av Gud äro sända. De andra kunna vi vara av med. Det är bättre att icke få dem. Bedjen för den skull skördens Herre om arbetare!

Vår Frälsare anvisar aldrig ett medel, som man kan nyttja eller låta bli att nyttja och ändå vinna samma resultat. När han i sin innerliga åstundan, att världen skall vara frälst, först lär sin församling att bedja om arbetare, så må vi veta, att det är den väg, som vi ha att vandra. Detta är den enda väg, som är framkomlig, om vi vilja nå målet. När vår Frälsare beder om de troendes enhet, på

det att världen må tro, att Jesus var sänd av Fadern, så går han denna bödens väg, på den grund att den vägen var den enda, på vilken det var möjligt att nå det målet. Enhet skulle komma icke på grund av förstånd, på grund av en alltjämt växande sympati ifrån lärjungarnas sida, utan på grund av uppenbarelse av en gudomlig kraft. Så ock här. Missionsarbetet kommer icke till stånd på den grund, att vi enigt och manligt förenas om att utföra det, utan det är ett sådant arbete, som måste utföras av Gud själv. Och för den skull må vi *bedja* skördens Herre, att han sänder ut arbetare i sin skörd.

Sedan kommer annat till, men där-om skall jag icke tala denna stund. Det behöves personliga krafter och lydnad, det behöves offersinne och mera sådant, men om det riktigt kommer in i våra hjärtan, att Herren Kristus önskar en missionsförsamling, som ser på uppgiften, såsom han ser på den, som ser på människosjälarna, såsom han ser på dem, då blir det icke blott en formell bön, en officiell bön, utan då blir det någonting sjudande, någonting innerligt, som håller oss vakna, som kommer oss att offra någonting för vår Frälsare. Då komma de personliga krafterna och missionsoffren likaså. O, bedjen Frälsaren om nåd att kunna se på folken, såsom han såg på dem. Du läser om folkskarnorna och du möter folk. Hur ser du på dem? Ser du på dem kallt, objektivt, eller gör du psykologiska studier på dem? Jesus ser icke på det sättet på mig, icke på dig. Han ser i oss sådana, som kunna frälsas och som han vill frälsa. Ack, att den blicken

också gavs oss att se på folken med. När han ser på en svettig och smutsig kinesisk kuli, som bär sin tunga börda, ser han icke på honom såsom en av packet, utan såsom på en, som kan frälsas för himmelen. Ser du på honom så? När Jesus betraktar kongoiten, muhammedanen, sjömannen, ryssen eller vilka de än månne vara — jag tänker närmast på dem, ibland vilka vi arbeta — ser han på dem alla på detta sätt: O, att jag kunde frälsa dem alla. Vill du hjälpa Jesus att så bedja och offra för världens frälsning?

Vänner, låt oss gå härifrån bedjande att Gud ville lägga denna sak riktigt allvarligt på våra hjärtan, så att det bleve för oss var och en en personlig nitälskan, en svidande hunger efter att vinna själar för Herren Kristus. Organisation är bra. Vi tacka Gud för den. Ordnade förhållanden och allt sådant är bra. Vi tacka Gud, att vi ha fått sådana. Församlingar med ordnade, präktiga gudstjänster, det är icke människoverk, det är Guds verk. Men vad vi såsom ett missionsfolk framför allt behöva, det är den blick på folkskarorna, den blick på en döende värld, som Jesus hade. En sådan blick, som den han i sin sista timme ägnade åt rövaren, när han önskade frälsa honom. Giv Gud, att

vi finge den. Och bedjen skördens Herre, att han sänder ut av kärlek brinnande arbetare i sin skörd. En medveten, allvarlig, uppriktig, personlig missionsbön ifrån var och en av Eder, vänner, skall åstadkomma mycket i detta fall.

Jag hörde som yngling för ungefär 20 år sedan en dag en predikant tala om missionen. Jag satt såsom åhörare och hans blick föll på mig, när han sade till oss alla: Gå hem och bed Gud riktigt allvarligt och uppriktigt för missionens heliga sak och bed, att han skickar ut arbetare i denna sin skörd. Men, tillade han, besinna det, att om du så har bett allvarligt, så kan det innebära, att du känner två genomstungna händer läggas på dina skuldror, och kanske skall du få höra ordet: Jag sänder dig. Det klack till i mitt hjärta och en röst sade mig: Bed icke på det sättet, ty det kan hända, att du blir utsänd. Jag hade så höga krav på livet, att jag icke ville gå den vägen. Det blev nöd i min själ. Skulle Gud få makt med mig? Skulle det bli en sådan allvarlig bön om att arbetare skulle skickas ut i verket?

Huru länge den själsstriden räckte, hör icke hit, men utgången av striden tackar jag Gud för, trots all min brist. Amen.

25 år som kongo- | D:r och fru K. E.
missionärer. | Laman kunde den
5 sista maj se tillbaka på tjugufem år såsom missionärer i Kongo.

Vi hänvisa till brevet från d:r Laman i detta nummer.

Det är enastående i vår kongomissions historia, att ett par makar fått arbeta sida vid sida så många år. Och vi tacka med dem Gud för den stora nåd, som han under denna tid låtit komma dem till del. Låte Gud

dem få leva och arbeta i hans stora vingård ännu många år!

* * *

Rövare | Fru Kullgren meddelar i brev, i Kina. | skrivet i Kienli den 9 juni, att de haft besök av rövare eller mot regeringen upproriska. Ehuru det sköts även in på missionsstationen, blev ingen av våra missionärer skadad. De upproriska blevo fördrivna, men man fruktar, att de skola komma tillbaka i större antal. Fruarna Åhs och Kullgren ha därför med sina barn rest till Kuling för att vara i trygghet. Bröderna Kullgren och Åhs äro kvar i Kienli. Må Gud bevara dem där, att ingen skada når dem!

* * *

S. M. U:s station i Kina. | Vi ha fått meddelande från Kina, att våra missionärer nu avslutat köpet av tomt i Kishui, där S. M. U:s station skall byggas. Uppförandet av denna station kommer alltså i den närmaste framtiden att påbörjas.

* * *

Missionen i Ost-Turkestan. | Från Kaschgar skriver missionär *G. Ahlbert*, att missionärerna trots världskriget och trots det s. k. heliga kriget ändå i ett muhammedanskt land i det orosfyllda Kina få i lugn och ro arbeta.

Må vi bedja Herren, att arbetsro även i fortsättningen måtte bliva dem beskärd!

* * *

Hemkommen missionär. | Fröken *Olga Moberg* från Kaukasien hemkom till Sverige den 13 juli för en tids vila samt för att med Styrelsen muntligen kunna rådgöra om arbetet i Kaukasien.

* * *

Bibel- och missionsstudiekursen på Lidingön. | På Missionsskolan på Lidingön har under dagarna 11—22 juli pågått en bibel- och missionsstudiekurs med föredrag, samtal och enskilt studium. Deltagarnas antal har varit 90.

* * *

Missionsförsäljning på Vilo hemmet. | Den 12 juli hölls på Vilo hemmet i Rättvik en försäljning till förmån för ett barnhem i Ost-Turkestan. Den inbringade den stora summan av kronor 560: 27.

* * *

Tidningarnas prenumerationsavgifter. | Enligt Styrelsens beslut komma vi att i år såsom förlidet år utsända första numret för september månad av våra tidningar belagt med postförskott på de resterande prenumerationsavgifterna. Vi ha dock redan nu velat erinra om detta, så att våra medhjälpare prenumerantsamlarna i tid kunna vidtaga åtgärder för att indriva resterande eller återstående prenumerationsavgifter av tidningarnas abonnenter. Vi ha beräknat, att vid den tiden böra alla, som prenumererat på tidningarna, ha inbetalt arvodet till prenumerantsamlarna.

På samma gång må detta meddelande gälla såsom en påminnelse till prenumeranterna att inbetala den bestämda avgiften till de vänner, som åtagit sig tidningarnas spridning. Det är i många fall ingen lätt sak för dem att förskottera medlen.

* * *

Konferensens protokoll. | Protokollet från vår generalkonferens har nu utsänts till de församlingar och missionsföreningar, som äro anslutna till Svenska Missionsförbundet. Det har sänts under ordförandenas och föreståndarnas adresser samt till de

personer, som varit ombud vid konferensen. Det torde därför vara möjligt, att någon får dubbla exemplar. Men i så fall kan då det ena exemplaret lämnas till någon annan intresserad person. Skulle någon församling eller något ombud icke erhållit något exemplar, torde underrättelse härom

meddelas expeditionen, som då sänder ett dylikt, så långt upplagan räcker.

* * *

Rättelse. | I senaste numret uppgavs, att missionär Malmqvist med sällskap lämnade England den 27 juli. Det skall naturligtvis vara den 27 juni.

Från vår yttre mission.

Tjugufemårsjubileum. Vittnesbörd om missionen.

Brazzaville den 16 maj 1916.

Älskade missionsvänner!

Då fylldes vår mun med löje och vår tunga med jubel; då sade man bland hedningarna: »Herren har gjort stora ting med dem.» Ja, Herren har gjort stora ting med oss, däröver voro vi glada.

Ps. 126: 2.

Dessa ord återgiva våra känslor, då vi den 5 maj fingo uppresa vår kvarts-sekels Ebenezer-sten, ty det var då 25 år, sedan vi båda första gången anlände till Kongo. Huru många minnes- och hjälpostenar ha vi icke under denna tid fått uppföra till Herrens ära, och huru mycken rik välsignelse ha vi icke fått åtnjuta såväl till kropp som själ. Över allt detta strålar nu Herrens stora nåd oss till möte. Gud har genom sin godhet och barmhärtighet icke blott bevarat oss vid liv och hälsa utan ock givit oss nåd att vid varandras sida oavbrutet få arbeta tillsammans såväl i Kongo som hemma.

Att vi känna oss utesägligt glada detta

och lyckliga över denna nåd, som Herren bevisat oss, torden I förstå, men delad glädje är dubbel glädje, och därför ville vi låta Eder få del därav, att vi samfällt måtte priså Herren och tacka för denna bönhörelse. Det är nu många år, sedan vi vid ett möte i Stockholm frågade våra missionsvänner, om de med oss ville bedja Gud bevara och bistå oss, så att vi finge fira 25-årsjubileum som missionärer i Kongo. Församlingen svarade strax med ett frimodigt och kraftigt ja. Även andra församlingar ha lovat detsamma. Herren har hört våra och Edra böner, därför vilja vi tacka och lova. Tacken honom, som förmår fullkomna sin kraft i vår svaghet. På samma gång ville jag bedja Eder ihågkomma oss alltfört i Edra böner, att Gud ville bistå oss med nåd och kraft att avsluta dessa arbeten, som nu föreligga.

För tillfället äro vi på ett kort besök i Brazzaville. Vi skulle ha fortsatt till våra stationer längre in i landet, men som vår konferens skall hållas på Mukimbungu, komma vi att resa ned tillbaka på järnvägen. Under färden ned skola vi först stanna vid Thysville, där engelska baptistmissionen har sitt fält. Vi skola där möta infödingar från de närgränsande områdena. Vi ha förut i år varit vid Kin-konzi på amerikanska alliansmissionens fält, Sona Bata, amerikanska baptistmissionens station och vid missions-transportstationen i Léopoldville, varifrån arbete bedrivs bland en för närvarande ringa och obetydlig stam av

bakongo. I språkligt avseende är den av stort intresse.

I arbetet har jag rönt mycken uppmuntran av såväl vita som svarta. De senare äro särdeles glada vid tanken på att få läsa sitt eget folks historia. Jag har ock fått de mest intelligenta och kunniga till hjälp för nedskrivningen av allt, de kunna lära känna ur folkets liv. Särskilt utarbetade och detaljerade frågeformulär äro tryckta till hjälp och ledning för dem vid skrivningen. Vid mina besök har jag ytterligare uppmuntrat och undervisat dem med avseende på skrivningen.

Då jag lämnade Kinkenge, räknade jag de bidrag, jag till den tiden motagit, och det var ej mindre än 8,000 i regel tätt skrivna sidor i s. k. skol-skrivböcker. Sedan dess har jag från nya fält fått flera duktiga skrivare. Visserligen är mycket ganska lika, men såsom dialekterna skilja sig i språkligt avseende, så skilja sig ock folkets seder och religiösa tänkesätt inom de olika trakterna. Även lär jag få ett anseeligt arbete vid redigeringen, men det är förvånansvärt att se, vilken stil och vilken reda i framställningssättet de flesta hava.

Det skulle ligga nära till hands att vid ett sådant tillfälle som detta påpeka, vad kongomissionen utfört och vilka förändringar, som ha inträtt under denna 25-års period, men det bleve alltför mycket. Tillåt mig i stället påpeka ovanstående arbete av de infödda, en skildring i minsta detalj av hela deras religiösa och sociala liv. Om detta verk kan översättas och utgivas, skall det i flera avseenden bliva ett märkligt vittnesbörd om kongomissionens arbete och utveckling.

Under mina resor har jag ock haft tillfälle att se de olika arbetsmetoderna inom missionssällskapen. Inom Alliansmissionen ägnar man sig icke så mycket åt skolverksamheten. Mr Campbell säger, att det är ett bra, bättre och bästa sätt att missionera, och då de ej ha personer eller resurser till att giva bokkunskap och yrkeskunskap, vilket

tillkommer staten och andra filantropiska sällskap, ägna de sig åt det bästa sättet, nämligen att hänge sig åt den frälsande och evangeliska missionsverksamheten. I skolorna undervisas i läsning och skrivning samt i den heliga skrift. För evangelisterna hållas bibelkurser. Evangelister, som gå till längre avlägsna platser, mottaga lön. De, som arbeta i egna byar, få ingenting.

Vad församlingen beträffar är deras princip att bevara den så ren som möjligt. De lägga stor vikt vid de inföddas upptagande i församlingen. Då medlemmar intagas, förbinda de sig att avhålla sig från palmvin och andra starka drycker samt att med sina ägodelar bidraga till verksamheten. Det är ock en självskriven lag, att var och en måste avhålla sig från rökning samt att ej ingå äktenskap med en utomstående. Församlingens medlemmar äro 1,456. De hava jämte de vita och dopkandidaterna insamlat 4,650 frs (3,348 kr.). Dessutom hava de vid byggandet av kyrkorna bidragit med all tegelslagning och även med annan material.

Andan inom församlingen var mycket god. Böne- och vittnesbördsmötena voro präglade av stort nit och allvar. Mina infödda medhjälpare bekostades av missionen, och det var alldeles omöjligt att få betala för vårt uppehälle där. Jag lät mig nöja med deras önskan genom att anslå samma summa, som jag skulle betalat för maten, till mina nuvarande arbeten. De ansågo sig stå i en så stor skuld till oss och vår mission för bibeln, kongogrammatiken etc. Det är detta sällskap, som låtit översätta och utgiva vår kongogrammatik på engelska.

Vid Sona Bata bodde vi hos vännerna Fredericksens. Frun är norsk och mannen dansk. Han reste ut till Kongo i sällskap med Engvall 1881 och var med vid Mukibungu stations anläggande. Fredericksen är 68 år gammal. Frun blott omkring 52. Hon kom till Kongo 4 år före oss. De äro numera icke så synnerligen starka.

Jämte dem voro ett par andra missionärer på stationen.

Där har under årens lopp bedrivits en rätt omfattande skolverksamhet. Förutom skola och hem för gossar ha de även ett hem för flickor på stationen. Orsaken har i första rummet varit katolikernas framfart i byarna, ty de ha även i protestantiska byarna lagt beslag på s. k. fader- och moderlösa flickor. Barnen få mat och kläder endast.

Verksamheten där i distriktet är mycket gammal. Stationen har förut legat på ett par andra ställen, så att det nu var tredje gången som Fredericksens trähus hade blivit uppsatt. Församlingen har varit mycket stor och vidsträckt, men genom avfall, sömnsjukan och katolikernas intriger har den reducerats rätt mycket. Fredericksens princip är att döpa en inföding, så snart han förstår, att han av hjärtat vill omvända sig till Gud. Han omtalade exempel på, att han döpt personer, som efter första sammanträffandet åhört predikan och lyssnat till evangelium känt sig manade att omvända sig till Gud och därför bett att bliva döpta. Kretsar av församlingen underhålla sina egna lärare. Andra underhållas av missionen.

Därstädes hade jag trenne duktiga lärare till min hjälp, vilka visade ett särskilt stort intresse för mina arbeten. De fortsätta nu att skriva allt, vad jag önskar veta.

Uppe vid Léopoldville var jag blott en kort tid för att komplettera och granska, vad jag på Sona Bata inhämtade om den dialekten, som kallas kiwumbu.

Vid vår station i Brazzaville har uppförts ett fint och präktigt boningshus, sedan vi sist voro här. Ute i landet äro ej ännu Madzia och Musana färdigbyggda, men verksamheten fortgår oavbrutet. Vår mission uppskattas särdeles gynnsamt av ämbetsmännen och likaledes Ceders tandläkareverksamhet på ett särskilt sätt här i Brazzaville. Vid flera olika tillfällen

ha de högre och även de högsta ämbetsmännen uttalat sin synnerliga tillfredsställelse och tacksamhet för vårt arbete. De ha ock i flera avseenden favoriserat missionen. Det gläder oss naturligen i dessa oroliga tider.

Ett vittnesbörd från en annan person vill jag ock omnämna. Det är en handlande, lik andra vinningslystna och ogudaktiga i detta land, som har en tvättare, som tillhör denna församling. En dag fattades en skjorta i tvätten. Han frågade frun, var den kunde vara. De letade och sökte efter skjortan, men kunde ej finna den. Tvättaren tog då ut pengar på sin lön och köpte en dylik skjorta, där den andra hade köpts och sade: »Det är naturligtvis mitt fel, som på något sätt slarvat bort skjortan och alltså även min plikt att ersätta den, ty jag arbetar inför Gud och vill göra allt inför Gud, om människor se det eller icke». Detta meddelade herrskapet våra missionärer och tackade dem för deras arbete och inflytande, ty något dylikt hade de icke sett från katolikernas sida. Det märkliga var, att någon tid efteråt erinrade sig mannen, att han sänt skjortan till Europa som prov för att köpa dylika. Denna yngling har förut följt med herrskapet till Frankrike, och han skall följa med nu igen, då de resa.

Lätom oss alltså icke förtröttas utan hålla ut i trohet och kärlek, ty Herren skall en dag uppenbara, hur han genom sina tjänare utfört härliga ting.

Med de allra hjärtligaste hälsningar från min hustru och mig till eder alla. Det har för mig varit en obeskrivlig glädje att få ha Selma med under dessa resor, ty hon hjälper mig vid avskrivningen av de nya ord, jag samlar från dialekterna samt bistår mig på många andra sätt i arbetet.

Eder i Herren
K. E. Laman.

Skriv till missionärerna!

På vandring i hedniska trakter.

Kingoyi den 9 maj 1916.

Älskade missionsvänner!

Nåd och frid av Gud!

Sedan Nganda station nedlades, har Kingoyi fått ett stort verksamhetsfält österut. I den mån vi fått lärare, hava vi sökt sträcka oss ut över hela detta område, och till en del har detta också lyckats oss, så att vi nu hava skolor 60—70 kilometer från stationen. För att närmare lära känna land och folk och för att predika evangelium gjorde jag under april månad en resa till dessa avlägsna trakter. Att det är särskilt svårt att denna tiden på året vara på resa, fick jag särskilt erfara, ty i regel regnade det någon stund varje dag.

Första dagen hade vi icke hunnit långt, förrän vi överraskades av ett häftigt regn. Det var att i hast få upp tältet, och där voro vi ju skyddade, men att sedan regnet upphört fortsätta färden i det långa gräset var allt annat än angenämt. Vi blevo alldeles genomvåta upp under armarna och mina skor fylldes med vatten. Vi företedde verkligen en sorglig anblick, där vi genomvåta och olustiga sökte oss fram på den av regnet uppblötta stigen. En hop stora aper sutto i en skogsdunge och betraktade oss, då vi gingo förbi, och det såg nästan ut, som om de skulle njuta av vår ofärd.

I mörkningen kommo vi äntligen till en liten by. Där voro några män och kvinnor, som av fruktan för staten gömt sig undan i vildmarken, så att det var nära nog omöjligt att finna dem. De blevo till en början mycket förskräckta, men då de fingo se, vilka vi voro, lugnade de sig snart. Det var skönt att få byta kläder och få något varmt att dricka, men barnarne, som icke fingo varken det ena eller det andra, voro lika glada ändå.

Vi voro nu inne i Franska Kongo. Vi gå nämligen igenom den del av

Franska Kongo, som ligger oss närmast, emedan det blir den rakaste vägen till våra skolor öster ut. Alla byarna här hava katolikerna lagt beslag på, och i alla de byar, vi besökte, hade barnen katolikernas märken. En kväll, då jag slutat tala till folket, kom en katolsk lärare dit, och han samlade i hast ihop barnen, och de började läsa sina böner med en sådan fart, att man kunde tro, att en bisvärm slagit ned i byn.

Den första av våra byskolor, jag kom till, var Kinsumbu. Vi hava många gånger försökt att få skola till stånd där, men misslyckats. Vi hava nu fått en lärare, som är släkt med hövdingen i byn, och nu tycks det gå bättre. Hövdingen är en gammal reslig man på omkring 70 år. Han är en riktigt prydlig gubbe, men i andra avseenden utgör han ej något undantag från sina bröder efter köttet. Innan jag kom, hade han kallat läraren till sig för att rådfråga honom, vad han skulle giva mig i gåva. »Kanske jag skall giva honom en get, men tror du då, att han ger mig 25 frs». Nej, det trodde inte läraren, att han skulle få, och så gick jag förlustig geten. Något ville han dock giva mig, men först hörde han sig för, vad han skulle få. En av hans tjänare kom och frågade. »Om hövdingen giver dig ett höns, vad skall du då giva honom.» Jag svarade, att det berodde på hurudant hönset var, ty det fanns ju små höns och stora höns, feta höns och magra höns, och innan jag lovade något, ville jag se det. Ja, så fick jag då till slut ett höns, men det var litet.

På söndagen hade vi predikan. Jag talade om den rike kornbonden. De voro intresserade av att höra om hans väldiga skörd och sutto därför till en början tysta och stilla, men så rätt vad det var, var det slut med stillheten. Det var något annat, som mera intresserade dem, och jag kunde till en början ej förstå, vad anledningen därtill kunde vara. Men då jag till slut vände mig om, fick jag se, vad det var. En

höna hade på något sätt fått tag på en liten råtta, och att denna fina delikatess skulle förtäras av en höna, det var mer än de med lugn kunde åse. Några stora karlar voro redan på benen för att främtaga henne råttan, då jag tillsade dem att sitta stilla och låta hönan behålla sin fångst.

Jag satt sedan en stund och talade vid gamle Lukobu och frågade om ett och annat. Han hade en lång och skiftesrik levnad bakom sig, men det hade varit ett liv i synd och hedenom alltigenom. Bland annat talade han om, att de i hans ungdom hade tagit en hövding till fånga på marknaden och sedan skurit ihjäl honom. Som detta skedde en marknadsdag, hade den döde hövdingens anhöriga fordrat en man av dem att begrava på marknaden, och därtill hade till slut Lukobu utsetts. Att han den gången räddades, berodde på att en god vän till honom hjälpte honom att fly till Kingoyi, där han sedan vistades en ganska lång tid.

De byar, jag sedan besökte, voro riktiga hednabyar, som aldrig haft besök av någon, som predikat evangelium. Människorna voro så okunniga om ändamålet med vårt besök, att de, då vi skulle samla dem till aftonbön, sade, att de ej kunde delta, emedan de ej kunde våra sånger. Vi sade dem, att det enda de hade att göra var att sitta och lyssna, och då kommo de. En del trodde dock, att de måste sjunga med, och det gjorde de också på ett så komiskt sätt, att det nästan var omöjligt att vara allvarsam.

Vid ett tillfälle hade vi ej mindre än fyra avgudapräster med. De voro på väg till en by längre bort för att inviga en avgud, och nu hade de tagit vägen över den by, där vi voro, för att få en gammal gumma, som också var präst, med sig dit bort. Jag inbjöd dem att komma och höra Guds ord, och de kommo. Den äldste av dem var helt säkert den störste skälm, jag sett här ute, och att se hans minspel under det att läraren talade, var

värt mycket. Då läraren vid ett tillfälle talade om avgudarnas oförmåga att hjälpa, log han så gott med hela ansiktet och nickade så förståeligt åt honom, liksom ville han säga. »Ja, det där känner jag nog igen, var och en skryter med sin gud, men vi äro nog vänner för det.»

Jag besökte sedan våra byskolor i Kiziazia, Buyola och Kingiangi. Lärarne där hade klagat över en del saker, som jag nu sökte ställa till rätta. Så hade i Kiziazia en del mödrar hindrat sina barn från att gå i skolan, därför att »Guds ord åter dem.» Jag sade dem, att om några bliva ätna, så är det nog sådana, som ej vilja hava med Guds ord att skaffa, och de lovade att ej hindra sina barn. Ny skola lovade de också att bygga, och de hava nu börjat. I Kingiangi lyckades det mig att få det lilla fallfärdiga skolhuset utbytt mot ett stort präktigt lerhus. Likaså lyckades jag övertala en nära intill boende byhövding att sända sina barn till skolan.

Sedan jag besökt en stor, fin by, Kikiunga, där de voro mycket angelägna om att få en skola, gick jag söder ut åt Kinkenda. De byar, jag där besökte, voro de mest hårda, jag någon gång besökt. Jag har besökt byar, där jag ej lyckats samla folket, men då har det ej berott på ligkiltighet utan på fruktan. Här voro de ej rädda utan ligkiltiga i högsta grad. De hade arbetat i Brazzaville, Matadi och Boma, voro på sätt och vis civiliserade och voro bra klädda samt ägde präktiga bostäder, men de hade i högsta grad insupit förakt för Gud och hans ord. Men dricka palmvin och dansa kunde de. Jag gick därifrån väster ut, men de voro där så ovänliga, så att de ej ens mot betalning ville visa vägen. En man följde oss visserligen ett stycke, men så rymde han från oss.

Vi kommo här till byar, som tillhöra Lukunga missionsstations (amerikansk) område. Kimpungu är en stor, präktig by, byggd i fem avdelningar,

och gav intryck av välmåga. En mera passande plats för en utstation kan man knappt finna, men även där var det omöjligt att få någon att lyssna till Guds ord. De sade så föraktfullt: »Är det ert enda ärende att tala om Gud? Ja, det är också ett slags arbete.» Jag hörde sedan, att alla försök att få en skola till stånd där visat sig fruktlösa. En kraftig påminnelse från Gud hade de dock fått för ett par veckor sedan. Hövdingen hade ett stort lerhus med veranda omkring. Där sutto de en dag och drucko palmvin, då åskan slog ned och antände huset. Fyra män, bland dem hövdingen, utburos såsom livlösa, men de kvicknade senare till. Huset med allt vad däri var brann dock ned fullständigt. Jag påpekade för hövdingen, hurusom Gud i nåd sparat hans liv samt vikten av att nu ändra sitt leverne, men det var allt förgäves. De samlades till dryckeslag på kvällen, och sedan de berusat sig, började de att dansa och sjunga, och det fortsatte de med ända till morgonen, men då voro de också betydligt hesa.

I ett par andra byar träffade jag två unga män, som sade sig vara lärare. Jag var intresserad av att se skolorna och höra om deras arbete, men de hade ej något glädjande att omtala. Det hade varit många kristna i byarna däromkring, men för några år sedan hade alla fallit i synd. Det var drycken-skap och månggifte, som förorsakat deras fall. Skolarbetet var också mera sken än verklighet, ty utom det, att lärarne voro oavlönade, fingo de även hålla all skolmaterial. Den ene av dem visade mig en av vår missions abc-böcker, den han själv hade köpt, och det var den enda boken han hade, och ur den undervisade han alla. De klagade över, att de ingen avlöning hade. Visserligen hade församlingen i Lukunga gjort en insamling för dem, men då de insamlade medlen skulle fördelas på många, blev det ej så mycket per man. Den ene läraren sade sig ha fått 90 centimes = 65 öre.

Deras ord och vad jag såg gav mig mycket att tänka på. Det har talats om att göra arbetet självunderhållande, men skall det målet vinnas genom att indraga lärarnas underhåll, då är det mycket, mycket bättre att inga skolor hava alls. Arbetaren är värd sin lön. Om sedan missionen eller församlingen betalar dem är en sak för sig, men skäligen bör en lärare hava.

Det var en verklig vila att komma fram till Nsundi a Mamba. Det är en utstation, som tillföll oss vid Ngandas nedläggande. Då vi övertogo den, fanns ingen församlingsmedlem kvar, ty alla hade avfallit, men de hava nu efter hand kommit åter. Sista kvällen jag var där, hade vi ett särskilt gott möte, då tre personer, däraf ett par makar, lämnade sig åt Gud. Senare hava ett tiotal personer bekänt sina synder.

Jag fortsatte därifrån till Yulu och besökte under vägen de byar och skolor, som lågo närmast till. Yulu har blivit en riktig ljuspunkt i Mpompedistriktet. Nästan alla i byn tillhöra församlingen eller gå i dopskolan. Läraren där arbetar med liv och lust och har en dopskoleklass på 50 personer. Församlingen byggde där förra torrtiden en samlingslokal av gräs, nu planera de för att bygga en ny och större av tegel, emedan den förra är för liten.

Ja, detta är nu litet om min resa. Jag har sökt att taga litet här och litet där, men brevet blev ändå långt. En sak vill jag dock till sist omnämna, emedan jag vet, att den skall glädja Eder alla, och det är, att den tid som nu är, är en verklig besökelsestid för Kingoyi. Att tala om väckelse efter svenska förhållanden kan man ju ej göra, men män och kvinnor, gamla och unga, lämna sig åt Gud, och det är ju huvudsaken. Vi hava nu mellan 3—400 personer inskrivna i våra dopskolor, och skaran växer oavbrutet. Man står undrande och spörjande inför sådana företeelser och ofrivilligt föres tanken på hedningarnas fullhet, judafolkets frälsning och Kristi återkomst.

Med de varmaste hälsningar till alla missionens vänner från mig och min hustru.

Eder i Herren
Josef Ekstam.

En missions- och undersökningsresa i Kina.

Hwangchow, Kina, den 19 april 1916.

Bästa styrelse och missionsvänner.
Guds frid.

Broder Cederlöf och jag hade länge närt en önskan att närmare få lära känna ett distrikt, som kallas Lotien och Chishuihsien. I den södra delen har vår mission verksamhet, men största delen av distriktet är obruten mark. Vår uppgift var därför dels att förkunna evangelium genom tal och skriftspridning och dels att undersöka fältet och dess förhållande. Som det icke alltid är så säkert för en främling att komma till platser, där folket ej sett så många utläningar, är det alltid gott att vara två i sällskap för att kunna bistå varandra, om något skulle hända. Därför beslöto vi att följas åt. Då vi nu fullbordat denna resa, ville jag härmed meddela något därom.

Fredagsmorgon den 7 april gingo vi ombord på en liten flodångare och reste till Tanfeng. Här hyrde vi oss två enhjuliga kärror, som skulle bli våra fordon under färden. På bilden å nästa sida synes våra kärror med dragare. Som vi hade Shangpaho till mål för dagen och vägen var lång, lämnade vi Tanfeng så snart som möjligt. Efter omkring 25 kilometers

färd i sakta mak anlände vi till Shangpaho vid sextiden på kvällen. Här ha vi en liten skara kristna, och vi skulle nu stanna och ha sammankomster med dem.

Då vi tvättat svett och damm av oss, fått lite mat och en stunds vila, var tiden för mötet inne. Flere av de kristna kommo och även en skara hedningar. Efter predikan följde en stunds bönemöte. Då vi slutat mötet, var det tid att gå till vila. Cederlöf redde sin bädd på några bräder. Jag flyttade tillsammans några sittbänkar och gjorde därav en bädd.

Sedan vi följande morgon varit ute och sålt skrifter samt spiset frukost, samlades vi omkring Guds ord. Efter en kort predikan firade vi Herrens nattvard. Vad det kännes ljuvligt och trosstärkande att så här få samlas mitt uti hednaland omkring Herrens bord med en liten skara, som bekänner Herrens namn! Det är verkliga högtidsstunder. Jag lämnade denna plats med de bästa intryck.

Vårt mål för denna dag var en plats vid namn Tantien. Vädret var varmt och tryckande och vägen sanddjup, varför vi fingo gå till fots största delen av vägen. Vi blevo rätt så trötta, men den härliga naturen uppfriskade oss. Först gingo vi utmed en liten flod med kristallklart vatten och sedan genom trakter, som omväxlade med välodlade ris- och vetefält samt bergkullar med barr- och lövskog.

På aftonen nådde vi Tantien. Här skulle vi stanna och fira söndag, ty även här finnes en liten kristen församling, som vårdas av en infödd evangelist. På lördagskvällen hade vi möte med predikan för hedningar och sedan på söndagen sammankomst och firande av Herrens nattvard med de troende. Vi skulle ock haft kvällsmöte, men som det under hela dagen föll ett mycket efterlängt regn, vågade folket icke gå ut, och vi fingo inställa mötet med tack i våra hjärtan till Herren, som givit den törstande grödan en god rotblöta.

Måndagsmorgonen voro vi tidigt ute och sålde böcker och traktater. Så hade evangelisten inbjudit platsens styresman och några av de äldsta att spisa frukost tillsammans med oss. Därpå lastade vi våra kärror för vidare färd. Då man reser i Kina, måste man föra med sig sina egna sängkläder inbuntade i ett oljetyg samt något konserverad mat och ett par små kokkärl.

Denna dag skulle vi gå till en stad Lotien, som är centrum för Lotiensien. Under vägen skulle vi besöka en större plats vid namn Taupi. Efter

vacker trakt. Marken var kuperad, och bergen voro klädda med grov tallskog. Azaleorna stodo ock i blom, så att marken lyste röd. Det var nästan, som om vi vandrat hemma i Sveriges berg och dalar. I sanning en fågnad för sinnet. Vid mörkrets inbrott nådde vi Lotien. Som ingen plats fanns för oss i värds- huset, togo vi in i ett förfädernas tempel. Här redde vi våra läger på dörrar och lämmar, som vi kunde få tag uti. Vi vilade rätt gott, ehuru det luktade starkt efter hästar och åsnor, som före oss sovit sin ljuva sömn på samma plats.

Under resan.

några timmars färd nådde vi denna plats, som har omkring 1,000 invånare. Före oss hade ej många utlänningar besökt platsen, varför vi omringades av en massa nyfikna åskådare, då vi togo in i ett tehus för att vila. Då vi suttit en stund och besvarat en massa frågor, som folket ställde till oss, togo vi fram våra bokförråd och gingo ut på gatan och sålde. Då vi uppehållit oss ungefär en timmes tid på platsen, fortsatte vi vår väg med goda intryck, ty folket var vänligt, ehuru mycket nyfiket.

Vår färd gick nu genom en mycket

Morgonen därpå, som var tisdag, sände vi upp våra visitkort till mandarinerna och anmälde vår ankomst till staden. Han sände återbud, att vi finge komma och se honom. I sällskap med evangelisten Chang gingo vi därför upp till mandarinens bostad, där vi blevo vänligt mottagna och bjudna på te. Så frågade mandarinerna efter Cederlöfs och mitt kwei-Using = hedervärda namn. Evangelisten tillfrågades om sitt pei-Using = ovärdiga namn. När jag hörde det, kände jag mig riktigt sårad i mitt sinne, ty vår duktige evangelist Changs namn är

lika hedervärt som våra. Men kineserna ha sina seder och bruk, som icke alltid äro så lätta för oss att förstå.

I Lotien voro vi ock ute och sålde skrifter. Staden är rätt trevlig och har omkring 15,000 invånare. Handel och industri äro blomstrande. Ingen evangelisk verksamhet finnes, men en katolsk präst besöker staden ibland. Vi önska och hoppas att snart kunna börja verksamhet där. Flera sade till en av boksäljarne, att de önskade, att vi snart måtte komma dit och undervisa dem i läran.

Vid middagstiden bröto vi upp för att gå till Leotongao, och vid fyratiden kommo vi dit. Då vi nalkades platsen, fingo några barn se oss, och de sprungo då genast i förväg med bud, att utläningar kommo. Då vi nådde gatan, möttes vi av en stor skara människor. Allt eftersom vi drogo fram, slöto de sig efter, så att, när vi kommo fram till värdshuset, där vi skulle stanna, var det en stor kö efter oss. Vi gingo in i värdshuset och satte oss, och där fingo vi sitta i 2½ timme, ty hela värdshuset var fullt av människor, som begapade oss. Det var nästan omöjligt att flytta sig, och vi tänkte: då de vilja se på oss, skola de få det. Vi sutto därför stilla. Under tiden voro boksäljarne i rörelse och sålde böcker, och vi samtalade med folket. Då de hörde, att vi kunde tala deras språk, gjorde de oss mångahanda frågor, vilka vi besvarade, så långt vår förmåga räckte.

Här träffade vi en ivrig avgudadyrkare, som på någon annan plats hade hört evangelium. Nu kom han för att diskutera med oss och påstod, att Jesus var vår avgud. Gud ville han tro på men ej Jesus. Från denna ståndpunkt var det ej lätt att rubba honom. Våra böcker ville han ej taga uti. Jag erbjöd honom några skrifter till skänks, men det var omöjligt att få honom att taga emot dem. Mätte evangelii ljus snart uppgå för denne gamle man!

Då vi ätit, gingo vi ut på gatan för att sälja skrifter och samtala med fol-

ket, alltjämt åtföljda av en hop människor. Att ha någon predikan på en sådan plats som denna var ej tänkbart, ty det skulle de ej förstått. Därför vinnlade vi oss om att tala med dem personligen, och de voro mycket intresserade av att språka med oss.

När klockan blev 10, måste vi bedja folket gå ifrån oss, ty vi behövde vila och stillhet. Nästa morgon voro de välkomna igen. Denna inbjudan kommo de ihåg, ty vi hunno knappast få på oss kläderna, förrän de tidigt på morgonen kommo för att beskåda oss. Då vi spisade vår frukost, voro de intresserade och framställde en hel del frågor angående vår mat. När vi spisat och haft morgonbön med våra dragare och följeslagare, togo vi farväl av folket.

Tidigt på morgonen bröto vi upp, ty denna dag hade vi 30 kilometer att färdas, och med Kinas kommunikationsmedel går det ej fort att komma fram. På eftermiddagen kommo vi till Hsienmafam. Här voro människorna ej så nyfikna, som på den förra platsen. Men att de voro vidskepliga, fingo vi erfara. Vi togo in i ett värdshus och blevo anvisade ett mörkt kyffe. I väggen till grannens rum var ett hål. Då de fingo se, att utläningar funnos intill, skyndade de genast ut efter en lerklimp och förfärdigade en avgud, som de stälde upp i hålet. Denne skulle skydda dem för oss. Vi togo emellertid ned den, och vi hörde ej utav, att någon skada vederfors dem.

Hsienmafam är en rätt stor plats med 1,200 invånare och en livlig handel. Under det vi voro ute på gatan, bemöttes vi överallt med vänlighet. Någon evangelisk verksamhet finnes där ej.

Nästa dag lämnade vi Hsienmafam med Chishui såsom mål. Under vägen skulle vi dock besöka två större platser Tsiachiaho och Kuangkeo. I Tsiachiaho möttes vi av samma nyfikenhet som i Leotongao. Platsen är stor och livlig. Då vi kommo dit, orkade en utav männen ej draga sin kärra längre. Det var gott, att vi hunnit till denna plats,

ty här flöt en liten flod förbi. Vi hyrde två små båtar, en för oss och en för boksäljarne och den sjuke mannen. De andra fingo gå landvägen, ty vattnet i floden var ej djupt, varför vi ej kunde lasta båtarna hårt. Vi fingo ändock allt som oftast sitta fast en stund på sandbankarna.

Efter ett par timmars färd kommo vi fram till Kuangkeo. Här gingo vi iland, sålde böcker, kokade ägg samt köpte oss var sin kinesiska paraply, ty det liknade sig till regn. Och vi hade heller icke hunnit långt, då det började regna mycket häftigt. Våra nyköpta paraplyer kommo då väl till pass, men vi blevo ändå genomvåta.

Vi hade hoppats hinna fram till Chishui så tidigt, att vi kunde ha möte på kvällen, ty här ha vi en evangelist och en liten församling. Detta hopp svek oss, ty mörkret föll på, och det var omöjligt att se strömfåran. Därför fastnade vi nu och då på sandbankarna, och båtmännen fingo gå ur och söka reda på strömfåran. Först kl. 11 på kvällen kommo vi fram. Jag skulle då taga upp torra kläder, men o ve, allt i plåtlådan var genomvått. Den hade stått på båtens botten. Då det regnade, kunde vi ej ösa ut regnvattnet. I botten på lådan hade lodningen lossnat, och där hade vattnet trängt in. Följande dag regnade det hela dagen, och vi fingo gå i våra våta kläder, men vi sluppo, Gud vare tack, några menliga följder därav.

Chishui är en stad med omkring 25,000 invånare. Affärsrörelsen är stor, och industrien håller på att göra sitt intåg. Förra året byggdes en kvarn, som drives av en fotogenmotor. Många säckar vete förmales dagligen där. På fredagskvällen hade vi offentligt möte i predikolokalen, och rätt mycket folk kom och lyssnade till vårt budskap.

Dagen därpå bröto vi upp för Hsiapaho, varest vi skulle stanna över söndagen och ha möten. Då vi gått 15 kilometer, möttes vi av ett bud, som meddelade, att syster Maria Cederlöf blivit häftigt sjuk. Broder Cederlöf

måste då skynda sig hem, och jag fick fortsätta till Hsiapaho. Här ha vi åtskilliga, som tro på Herren, samt en trevlig predikolokal. Arbetet skötes av en ung evangelist, som genomgått vår predikantskola i Kingchow. Hans hustru har genomgått seminariet här i Hwangechow och även varit lärarinna där några år. I julas förenades de i äktenskap. Det var verkligen trevligt och uppmuntrande att komma till dem, ty de hade sitt lilla hem så rent och i ordning. När jag såg det, tackade jag Gud i mitt hjärta för dessa skolor, ty här såg jag, vad de utträttat.

Söndagsförmiddag hade vi predikan och nattvardsfirande. På kvällen höllo vi s. k. gatkapellspredikan. Den dagen och de därpå två följande var det högtid för »rikedomens gud». I våra predikningar försökte vi göra klart för folket, huru dåraktigt det är att tillbedja denna avgudabild. Många kommo och lyssnade. Men när skall evangelii klara ljus uppgå för dessa i mörker famlande? Herren vet det.

Då jag kom hem, möttes jag av goda underrättelser, att fru Cederlöf var bättre.

Denna resa har varit ansträngande, i det vi tillryggalagt omkring 250 km. dels till fots och dels på de obekväma och skakiga skottkärrorna. Därtill får man ständigt dväljas i kinesernas smuts och ligga i deras osunda kyffen.

Men resan har ock varit över all förväntan trevlig och uppmuntrande, i det att vi fått utså livets ord både genom förkunnelse och skriftspridning. Vi sålde över 1,000 bibeldelar och 2,000 traktater. Därjämte fingo vi lära känna många stora platser med mycket folk, som kanske aldrig förr sett en utlänning eller hört något evangelium. Då vi företagit resan under mycken bön, kunna vi vara förvissade om, att ordet, som vi utsådde, skall bära frukt i sin tid, och att vårt personliga umgänge med folket skall medföra någon god förändring i dess uppfattning och tänkesätt om utlänningarna. Man känner ett stort ansvar vilande över sig på sådana resor.

Vi vilja till slut lägga detta stora distrikt med dess många evighetsvarelser, som ej känna den sanne Guden och Jesus Kristus, på edra hjärtan. Bedjen för dem. Måtte vi snart kunna börja en mera kraftig verksamhet där!

De hjärtligaste hälsningar från vännerna Cederlöfs och mig.

Eder i Herren förbundne
Enoch Gillström.

Amerikanska bibelsällskapets 100-årsdag den 7 maj 1916.

Wuchang, Kina, den 8 maj 1916.

Kära missionsvänner!

Frid!

Det är många av eder, som hört mycket talas om Brittiska och utländska bibelsällskapet i England och dess välsignelserika verksamhet i all världen. Åtskilliga av eder ha nog också hört talas om Skotska bibelsällskapet. Men troligen är det högst få, som ha någon kännedom om Amerikanska bibelsällskapet. Då detta sällskap firade sin 100-årsfest i går, vill jag meddela några siffror, som äro glädjande för oss alla — siffror, som tala sitt mäktiga språk om bibelns kraftiga framfart i världen till människors upplysning och frälsning.

Huvudagenten i Shanghai för Amerikanska bibelsällskapet samt underagenten här i Hankow hade sänt ut ett cirkulär till de kristna församlingarna i Kina att deltaga i jubileet. Vår församling här i Wuchang beslutade

att deltaga i jubileet samt upptaga kollekt på söndagseftermiddagen för Amerikanska bibelsällskapet.

Detta sällskap har sin huvudverksamhet i New-York. Där tryckes bibeln på 45 olika språk. Bibelns spridning försiggår på mer än 150 språk inom detta sällskaps verksamhet. Under 1914 utkom delar av bibeln i Amerika på 90 olika språk och på de yttre fälten utgick den på 91 språk. Översättningar och revideringar av den heliga skrift ha förekommit på mer än 80 språk. Detta sällskap gav först evangelium till indianerna på 5 olika språk, till folket på Filippinerna på 8 olika språk. Från 1816 till 1915 har utgivits i Amerika 68,828,334 biblar eller delar av bibeln, i andra länder 41,097,880 eller tillsammans 109,926,241. Spridningen av bibeln och delar därav under de gångna 100 åren kommer troligen att uppgå till och kanske överstiga 115,000,000 — någonting oerhört stort. Under de gångna 99 åren har sällskapet för det mesta från Amerikas egna söner och döttrar mottagit och utgivit för bibelspridning omkring 152,000,000 kronor.

Bibelspridningen har försiggått i hela världen med tillsammans 2,000 kolportörer och sålunda ha tusenden och åter tusenden blivit undervisade om honom, som är vägen, sanningen och livet. Även vår mission härute i Kina har i årtal haft kinesiska bokspridare anställda i detta sällskaps tjänst. Guds ord skall icke återkomma fåfängt. Det är en glädje för oss att veta detta och även då och då få bevittna det. Låt oss bedja Gud, att hans ord må löpa med kraft genom världen.

Joh. Sköld.

En rättfärdig mans bön förmår mycket, där den är i verksamhet. Jak. 5: 16 b.